

བོད་ཐུ་ཆེ་ག་མཛོད་ཆེན་མོ། 藏漢大辭典

མཛོད་ཆེན་མོ།

下

བ།——ཨ།

ཡང་དབྱི་ཐུན་གྱིས་གཙོ་འགན་

བཞུས་ནས་ཚམ་སྤྱི་གྲུས་པ།

张 怡 荪 主 编

མི་རིགས་དབྱི་ཐུན་ཁང་།

པོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་བཅུ་གཅུམ་པ་འདི་ང་
ར་འདྲན་ཚུལ་ལྟེ་གནས་མཆུ་དང་། བྱེད་པ་
མཆུ། རང་གི་ཚལ་པ་མཆུ་གཉིས་ལྔ་དང་།
ཕྱི་རི་ཚལ་པ་ཐོག་ཆང་སྒྲ་མེད། 藏文第十三字母。
此字母发音情形：传统说其静发音位为唇，动
发音位为唇，口内动态为双唇全阻，口外动态
为不送气清音。今前藏读作双唇不送气清塞音。
相当于汉语拼音字母b，国际音标p。高降调。藏
文的辅音字母不加元音符号时都含有元音a，所
以这个字母的读音相当于汉拼的ba。(1)མིང་
གཞི་ཤི་ཡིག་ཅེག 强音语基字母之一。(2)པ་
མཚན་པར་བྱེད་པ་འདི་བདག་པོ་སྒྲ་ཞིག 一种表示
男性主人或所有者的后缀：རྟ་པ། 乘马者，骑
士。བོད་པ། 西藏人。(3)མིང་མཐའ་ཞིག 后
加字为ག་ད་ན་བ་མ་ས་和ད་ཅག་及一部分后加
字为ང་词根的后缀：ཕྱིན་པ། 去了。ཤིས་པ།
知道。ཀང་པ། 足。སྐྱབ་པ། 保护。ཐྱག་པ།
打，击。གནད་པ། 损害。དམ་པ། 真实，正
确。(4)གངས་ཀྱི་རིམ་པ་སྟན་བྱེད་ཀྱི་མིང་གི་ཆ་
གས། 表序数的后缀：གསུམ་པ། 第三。(5)གངས་
ཀྱི་ཁྲ་ཆན་སྟན་བྱེད་ཀྱི་མིང་གི་ཆ་གས། 表组数的
后缀：བཅུ་བདུན་པ། 十七个。ལུམ་ཅུ་པ། 三
十个。ལྔ་བཅུ་པ། 五十个。

པ་ཁྱུ་པོ་རྩ་ཙ་ན་རྩི་རྟ། ཏུས་རབས་བཅུད་
པ་འི་དཀྱིལ་ཏུ་བྱུང་པ་འི་བོད་ཀྱལ་གྱི་སྤང་ལྷེ་
བཙན་ཏུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་པ་ལྷགས་ཙན་ཞིག 巴阔·毗
卢遮那热乞达。义译巴阔大日命。八世纪中叶
吐蕃王赤松德赞时一著名藏族译师名。

པ་ཅར། པ་ཆར་དང་འད།
པ་ཆར། (རྩྭ་) གས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག 一种衣服。
པ་རྟ་ལ། རྩ་སྟན་གྱི་རིགས་ཤིག་ལྟེ། ར་མངར་
ལ་ཆ། ལྷ་རྩེས་སྟུམ། ལུས་པས་སྟན་ནད་ལེལ།
ཡི་ག་འབྱེད། 鸦葱。菊科药用草本植物名。味
甘辛，性平，功能除虫，开胃。
པ་ལྱ། (1)དཔལ་ལུ་ཏུ་དང་ཆ་འདྲའི་རི་མའི་རིཏ་
ཤིག 斜根花格。菱形孔格花纹。常用作器物、
服饰的花边。(2)ཉ་སྟུགས་ཀྱི་དབྱིབས་མཆུངས་
ལྱ་མཚ་ལས་བྱུང་པ་འི་འབྲུ་ཞིག་གི་མིང་། 类似蚌
的一种海生动物。

པ་ཏ། (ལེགས་) འབྲས། 米。
པ་ཏ་རྟ། (ལེགས་) (1)པགས་སྟུག་ལྟེ་ར་ཞིག 托
罗鼓。梵音译作婆扎诃。一种鼓名。(2)སྟུ་ལྟ།
弦琴。多弦乐器名。
པ་ཏ། (ལེགས་) མཁས་པ། 智者。
པ་ལྷེ། (1)བོད་ཡིག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྟེ་པ་བཞི་པ་
ལྷེ་པ་ལ་བ་མ། 藏文第四组字母：པ་ལ་བ་མ。

(2) ལེགས་སྤྱད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྤེལ་ལྡེལ་སྤེལ་སྤེལ་
བ་བྱེལ། 梵文第五组字母 བ་སྤེལ་བ་བྱེལ་མ།

པ་རྩི། (ཡིག་སྐད་) རུ་ཁྱི་ཡོ།

ག.ལྷམ། རྫོང་ཞིག་ བོད་རང་སྐྱོང་ཁུངས་ཀྱི་ལྷ་
 ལྷོ་དང་ལྷང་ཆུའི་མཉམ་སྐྱེད་ན་ཡོད་ཅིང་། རྫོང་
 མི་དཔངས་ཤིང་གཞུང་ཁྱེ་ན་རྩ་ཁྲུང་ཅིང་ཡོད།
 白朗。县名。在西藏自治区南部，年楚河中游。
 县人民政府驻洛布穷孜。

པ་པ། ཟྱེད་ཟྱེད་དམ་པ། 爸爸，父亲。

པ་པ་རེ་སྒྲོན། པ་ཡག་གི་མིང་གཞན་ཞིག་

པ་བ་སངས། པ་སངས་དང་དོན་གཅིག

པ་ལྷ་སངས། པ་སངས་དང་དོན་གཅིག

[illegible]

བ་ཅི་ལི་རྟ། (ལུ) བརྟན་པོ་མེད་པའམ་མགོ་
བདེ་བྟན་འཕུལ། 油滑, 狡猾, 滑头滑脑的;
མི་དེ་བ་ཅི་ལི་རི་ཅ་པ་ཞིག་འདྲག་པས་སྒྲིབ་གསེ་
ནན་པོ་ཞིག་གཏོང་དགོས། 此人很油滑, 要认真
进行教育。

པ་རི་ལ་ཏ། པ་རི་ལི་རི་དང་འདྲ།

བ་ཏུ། (1)ཆོས་ཐུག་སའི་སྤྲོད་དང་། རྩམ་ཆང་།
 སྒྲིག་སྤྲོད་རྩམ་ཆེ་བ་ཞིག བ་ཏུ། བ་ཏུ།
 作染缸、酒坛、糌粑缸等用的大型陶器坛子。

(2) སྤར་པ་ཞིག་གི་མིང་རྟེ། པ་རམ་ཡང་བྱེད།

ཇ་མདོའི་ཕུལ་འགར་བ་རུ་བྱེད། 一种木质碗。

又名ལྷ་རམ།，安多地区有些地方称ལྷ་རྩ།。

པ་རྩ་པ་རྩ། (ཕལ་) མཚམས་མཚམས་སམ་གྲགས་
 གྲགས། 不时，间或，有时，偶尔：ཁྱིད་པར་
 པ་རྩ་པ་རྩ་ལ་དེ་ནང་ལ་ཕྱེདཔས་ཨ། 请你不时到
 我家里来：དལ་ཚོ་ལ་གྱི་པ་རྩ་པ་རྩ་ལ་རྟོག་ནད་
 གྲུ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཆོག ། 在劳动的时候，间或也
 可以商议问题。

པ་ལྷ་ག། (ལྷགས) ཀེང་ལུ་ཀ་ཏི་ལྷ་ལྷེགས་ལྷིང་།
紫梗树。梵音译作甄叔迦树。

པ་མེ། སྒྲ་ལྷན་མ། 发辮: གནག་རྒྱུ་མ་པ་ལྷ་བེར་
 པ། 剪掉乌黑的发辮。

པ་མི། པའི་དང་མེད།

པ་ཤངས། རིམ་གྲུབ་ཞིག་སྤང་དང་མོ་ཡོངས་
མཐོང་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ཆ་ཞིག་ཕྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཆ་
ཉེ་མཐུག་མཆི་ཆ་ཆོད་མིག་ཉིན་དཀྱིལ་ཉིས་བརྒྱ་
ཉེར་བཞི་དང་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱན། མཆི་དཀྱིལ་ཉིས་
བརྒྱ་ཉེར་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་མདའ་འདྲ་
དག་ཆ་བརྒྱན་སྤང་དགྲ་བརྒྱ་ཁོ་བཞི། 金星。内
行星之一。远地点在井宿0度，公转周期224.7
日（太阳日）黎明可见，甚大。མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
ལ་ཁུ་བ་དགའ་པོ་དང་། རན་སྤང་བྱ། རན་ལས་
ཐུལ། བརྒྱ་དྲུག་འདྲ་ལྡན། མཆི་ལས་ཕྱིས། ལྷན་
དངགས་མཐན། དབྱངས་བརྒྱ་པ། ཇིག་བརྒྱའི་
དབང་། ལྷ་མིན་བདག་པོ། ལྷ་མིན་ལྷ་མ་བཅས་སོ།

ག་ལངས་སྒྲུབ་མ། (མངོན) ལྟ་མིན། 金星弟子。
非天的异名。

ㄨ、འབྲས་ལ། (ཡམ) ལྷན་གྱི་དངོས་ལྷན་ཕྱི་དང་
མཐོང་སྒྲིག་མཚམས་འཆོར་སྟངས་ཤིག 辨纹缝法。
缝合藏靴底帮花边的一种针法。

པ་ཐུར། (མག) ཐ་ཏུར་ཡང་ཟེར། གཡུལ་འགྱུད་
པའི་མི་ལྷ་དཔའ་ཅལ་ཅན། 巴图鲁。翼长，先锋，

勇士。

ཕུ་ལ་ནམ་གཟུམ། སུར་གྱི་གར་གྱི་སྒྲིབ་དཔྱན་
 ཕརྟེ་དྲ་རྟུ་ཕུ་ལ་ལི་སྒྲིབ་མའི་གཙུ་པོ་གཟུམ་ལྟེ།
 སྤྱི་ཕུ་ཕུ་ལ་དང་། གྱ་ཏ་ཕུ་ལ། བརྟེ་ཕུ་ལ་
 བཅས་གཟུམ་པོ་དེ་དུས་དཔེས་བཅུ་པ་ནས་བཅུ་
 གཅིག་པའི་བར་མཆམས་སུ་མངའ་རིས་གྱ་གྱ་ཀྱལ་
 པོ་ལེ་ཤེས་འདྲ་ཅེས་པས་དྲུ་ཕུ་ལ་བོད་དུ་གདན་
 རྒྱ་སྐབས་ལྟན་དུ་ཡེབས། དེ་ནམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་
 བསྟར་དུ་དར་བར་མཛད། 三护。古印度佛学家
 法护之主要三弟子，善护、德护和智护。约于
 公元十至十一世纪之交，阿里古格王也协畏延
 请法护入藏时，随同入藏重振佛教，被称为三
 护论师。

ཕུ་ལགས། (ཕལ) རྒྱུད་ཕྱིད་ལ། 父亲，爸爸。

བཞི། (མཁ) (1)བོད་ཀྱི་སྐ་མ་གྱི་ནག་དུ་ཕྱིན་ཏེ་
 ཆོས་བཀའ་ནས་སྒྲིབ་པའི་གོ་མིང་ཞིག་ལྟེ། དགེ་
 ཀན་ནམ་སྒྲིབ་དཔྱན། 把式。西藏喇嘛到内地传
 教后所得名号。意为老师、师傅、教师、长者。
 (2)བཅུན་པ་དང་སྐ་མ། 喇嘛，出家人。

བཟུ། (ལེགས) ཏྲ་མཚན་ཁ་འབབ་ལྟེ་ཡར་ལུངས་
 གཙང་པོ། བོད་ཀྱི་གནས་ཡིག་རྟིང་པའི་ནང་ནས་
 གསལ་བ་ལྟར་མཚོ་མ་རྩས་པའི་རྒྱལ་ཕྱགས་སུ་
 བེདྲུན་པའི་ཐག་རྟིང་ཁ་འབབ་པ་ནས་བྱུང་བའི་ཆུ་པོ་
 བཟུ་ཞེས་པས་བེདྲུན་པའི་ཕྱི་མ་འདྲིན་ཞིང་ཆུ་ཕྱན་ལ་
 བཟུ་དང་བཅས་མཚོ་མ་རྩས་པ་ལ་གཡས་སྐར་
 ལན་བུན་བྱས་ནས་རྒྱལ་གྱི་ཆུ་མཚར་འབབ་པ་
 ཞིག་གོ། 缚乌河。马泉河下游名，为印度四大河
 之一。西藏古地方志说：无热池西岸，有琉璃
 岩，形如马口，流出五百小溪，带琉璃沙，右
 绕池周七匝，流入西海。

བག་ཤེ། (1)(2) རྒྱུད་སྐད་ཤོད་མཁན། 说唱者。
 为人讲故事或唱歌以谋生活的人。系汉语“把
 戏”二字借词，初见于明初藏文著述中。
 (2)མག་སྐད་བཟློའི་སྐྱའི་བྱར་ཆག་ 为蒙语བཟློ་

之音变。

བགས་བྲུ། (མརན) གཙན་གཟན་གཟིག་ 花皮。
 豹的异名。

བགས་བྲུ་ཅན། (མརན) ལྷག་ 花皮者。虎的
 异名。

བགས་ཀྱལ། བགས་པ་ལས་བཟོས་པའི་ཀྱལ་པ།
 皮口袋，皮囊。

བགས་ཁ། སྒན་དཔྱད་གསེར་ཁབ་རྒྱག་སའི་གནད་
 གསང་གི་བགས་པ། 肤面。藏医术语，特指针灸
 穴窍的表皮。

བགས་གོས། བགས་རིགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་གྱན་
 པ། 皮衣，皮袄，裘。

བགས་གྱི། བགས་པའི་སྒྱི་མ་འབྲང་ཕྱིད་དམ་
 བཅར་ཕྱིད་ཀྱི་གྱི། 刮刀。鞣革时，刮去皮革表面
 薄膜的刮刀。

བགས་ཆེན། ལྷག་ལྷགས་སུ་ཆོགས་ཆེ་ལ་རིང་བ།
 老羊皮。毛团大而长。

བགས་གདན། བགས་རིགས་ཀྱི་གདན། 皮垫。

བགས་ནད། ལུས་ཀྱི་ཆུ་མེར་སྐྱགས་ནད་དུ་གྱུར་
 ནས་བགས་ལ་གཟུམ་པ་ལྟེ། ནད་རྟགས་སུ་བགས་
 པ་མཛད་ཀྱི་འགྱུར་ཞིང་། ཟ་འཕྲག་ལངས་པ་དང་།
 རྩ་ཤར་སྐྱགས་འབྱུང་བ་ཞིག་ 白斑病，雀斑。汗
 斑之类的皮肤病。

བགས་པ། རྒྱན་པ་དང་། སྒྲིགས་པ་དང་།
 རྒྱལ་བཅས་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་བའི་མིང་འདྲི་བཞིན་
 དག་ཡིག་ལྷགས་ལྟར་ན་ཐུན་དུ་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་
 པ་དང་། འབྲེལ་ཡང་བར་དུ་རྒྱག་སྒྲིལ་མར་
 འདྲུག་བྱ། 名词。皮，肤，表皮，外壳。按藏语
 正字学规律，此字只用于前面没有修饰语，或
 虽有修饰语但同时又有第六格者：བགས་ལྷ། 皮
 帽。ལྷག་གི་བགས་པ། 虎皮。གཟིག་གི་བགས་པ།
 豹皮。ལུས་ཀྱི་བགས་པར་ཟ་ཕྲག་ལངས་པ། 身上
 皮肤发痒。ཤིང་རྟིག་གི་བགས་པ། 果皮。མིང་

གི་ནམ་ཐངས་ལ་སྒྲིགས་པ་དང་། རྒྱལ་འཛིན།
 རུས་གཞེབ། རྒྱུ་བ། རྒྱུ་ཐུགས་པཅས་ས།
 བགས་པ་ཅན། (མངོན) གིང་ཕྱོག་གི་ཕྱོད་ལྷག་
 བ། 具皮者。桦树的异名。
 བགས་པ་མཉེན། བགས་པ་ཅན་དང་འདྲ།
 བགས་པ་དབྱགས་འབྱིན། (མངོན) ཐུད་བ།
 送风皮袋。皮风筒、皮风箱的异名。
 བགས་པ་རྩྭ་པོ་ཆེ། ཉེ་པའི་རིན་ཆེན་བདུན་གྱི་
 བས་སྟུལ་ཐུགས། 蛇皮宝。转轮王敷座用具，七
 种近宝之一。
 བགས་པ་ཐུབ་ཅིང་འཇམ་པའི་མཆན་
 བཟང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཆན་བཟང་ས་
 གཉིས་གྱི་ནང་གསེས་གིག་སྟེ། ཁང་བཟང་ལ་སྟེ་
 པ་དམ་པ་བྱིན་པས་བགས་པ་སྟེ་ཅིང་འཇམ་པ།
 皮肤细滑相。如来施舍良宅，感得身体皮肤薄
 细软滑之相。三十二大丈夫相之一。
 བགས་པ་གསེར་མདྲ་གི་འདྲ་བའི་མཆན་
 བཟང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཆན་བཟང་ས་
 གཉིས་གྱི་ནང་གསེས་གིག་སྟེ། གཤིང་པ་བྱ་ལྷ་
 པ་བྱིན་པས་མདྲ་གསེར་འདྲ་བ། 身金色相。如
 来施舍美妙敷具，感得皮肤细薄紫磨金色之相。
 三十二大丈夫相之一。
 བགས་པའི་སྤེལ་གནས། (མངོན) རི་དྲགས། 皮
 生处。野兽的异名。
 བགས་པའི་གྲོས་ཅན། (མངོན) ལྷ་དབང་ཕྱག་
 ཆེན་པོ། 皮衣者。大自在天的异名。
 བགས་པའི་མགོ་ཐུབས། དྲགས་ཀྱིང་གཉིས་གྱི་
 བགས་གྲོས་མགོ་ནས་མར་ཕྱོད་བྱ་ཞིག་ 皮坎肩。
 塔波和工布地区的一种皮制背心。
 བགས་པའི་འདབ་ཅན། (མངོན) བ་ལང་། 皮
 禽。蝙蝠的异名。
 བགས་པའི་འདབ་ཆགས། བགས་པའི་འདབ་
 ཅན་དང་དོན་གཅིག

བགས་པའི་མེ་རྒྱལ། (མངོན) བ་ལྷ། 皮花。汗
 毛的异名。
 བགས་པའི་སྟུ་ལ། (མངོན) བ་ལྷ། 皮苗。汗毛
 的异名。
 བགས་པའི་གཞུག་ཕྱད་ཅན། (མངོན) 具皮
 者。鸡的异名。
 བགས་ཕྱུ། (མངོན) བ་ལང་། 皮鸟。蝙蝠的
 异名。
 བགས་མ་ཆར། ལྷག་ཆེན་གྱི་བགས་པ་ལས་སྟེ་
 ཅིང་། ལྷག་སྟུག་གི་བགས་པ་ལས་འབྱུག་པའི་
 བགས་པ་སྟེ་སྤྱོད་ཆར་ཡང་ཟེར། 二号毛皮袄。
 毛的长度介于羔羊皮和老羊皮之间者。
 བགས་ཅག་ བགས་པའི་ཕྱོད་པ་སྟེ་སྟོག་པ། 羔
 裘，无面羊裘。缝好的羔羊皮袍。
 བགས་ཆག་ བགས་ཅག་དང་འདྲ།
 བགས་ཆར། (1) བགས་པ་དང་ཆ་ཕྱེད་པུས་ཆེག་
 老羊皮和羔羊皮。(2) (ལྷལ) བགས་རིགས་གྱི་
 ཕྱོད་པ་སྟེ་མིང་། 皮袍，裘。
 བགས་ལྷ། དབྱན་ལྷ་ཞིག་ 皮帽。冬季所戴的一种
 皮帽。
 བགས་རྩགས། བགས་པ་སྟེ་ཆགས། 皮张。
 བགས་ཕྱུ། (1) བགས་པའི་ཕྱོད་པ། 皮，外
 壳。(2) བགས་པ་དང་ཕྱོད་པ་གཉིས་གྱི་པུས་ཆེག་
 皮壳。
 བགས་ཕྱིན། སྤྱོད་ནད་བགས་པ་བབ་པ་སྟེ། ནད་
 ཉགས་སྟེ་ལུས་གཡའ་ཞིང་ཆ་ཁྲག་བྱིད་པ་དང་།
 མར་པ་རྩ་སེར་འཇགས་པ་ཅན་འབྱུང་བ་ཞིག་ 皮肤
 虫菌。微生物侵入皮肤，症见皮肤发痒、发烧、
 丘疹出黄水等。
 བགས་སྟོག་ ལྷ་མོ་བགས་སྟོག་ མདོ་ཁམས་གྱི་
 བོད་རིགས་ཆོས་ནམ་རྒྱན་ཕྱོད་པའི་ལྷ་མོ་ཞིག་ 翻
 毛遮阳帽。青海和康区藏族常戴的皮帽之一。
 བགས་གསེབ། བགས་པ་སྟུབས་བསུས་གྱི་ནང་

བརྒྱུ་ཉི་ཉེ་བའི་མ་ཉམས་པར་བཙོས་པའི་
 འབྲེན་གཟུགས། 空壳偶像。充填空皮所成偶像。

པར་བཟང། པར་ལེབ་ཀྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཁང་པའི་
 པར་བཅད། 间壁木板。将房子分作两间的木板。

པར་ཁྲེགས། གོས་ཀྱི་བྱ་བའི་རྩི་ལེན་སྐྱམ་རས་སྒྲི།
 围裙，围腰。

པར་བྲུག། བྱ་བྱ་ཆེ་སྐབས་མངལ་ནས་བྱང་པའི་
 བྲུག་ 开怀血。分娩时所流血。

པར་འབྱོགས། པར་པར་འདྲགས་པ། 举重。从
 怀中抱起或提起重物；ཁྱད་རྩི་པར་འབྱོགས་ཀྱི་
 འགན་སྤར་བྱེད་པ། 举重比赛。

པར་སྒྲང་། ལུས་ཀྱི་པར་པའི་སྒྲང་། 腰间、怀抱
 里，བོད་རིགས་བྱང་མེད་ཀྱི་པར་སྒྲང་ལ་པར་
 གདན་འཛིང་སྒྲལ་ཡོད། 藏族妇女腰间，有系彩
 色围裙的习惯。

པར་གཙལ། ཁང་པའི་མཐེལ་ཏུ་པར་ལེབ་བསྒྲིཌ་
 པའི་གཙལ། 楼板。用木板铺平的地面或楼面。

པར་སྒྲང་། (1)ལུས་ཀྱི་པར་པའི་སྒྲང་། 腰间，
 怀抱里。(2)སྒྲང་རྟེན་དང་འདྲ།

པར་བཟ། པར་གདན་འདྲིགས་བྱེད་ཀྱི་ཐག་པ། 裙
 带。系裙腰带。

པར་གདན། བྱང་མེད་ཀྱི་པར་ཁྲེགས། 围裙。藏
 族妇女腰间所围彩色围裙。

པར་བ། ལུས་ཀྱི་མདུན་ཕྱོགས་གོས་ཀྱི་བྱ་བའི་སྒྲང་
 རྩི་བཙོ་གཉིས་སྒྲང་ཕྱོགས། 名词。怀抱，怀中，
 衣兜。腹前腿上部分；གཙེས་ཕྱག་ཐུང་ཏུ་པར་
 ཏུ་གསོ་བ། 怀中抚育着心爱的孩子。བྱ་བྱ་
 ཐུང་ཏུ་པར་ཏུ་ལེན་པ། 怀抱婴儿。དཔེ་ཆ་པར་
 པའི་སྒྲང་ཏུ་འཛིག 书本放在怀中。

པར་བ། (ཐམ) ལག་གཉིས་ཀྱིས་པར་ཏུ་སྒྲང་བ།
 怀抱，抱住，抱起；བྱ་བྱ་པར་ཏུ་པར་བ། 把孩子
 抱在怀里。བྱེད་ཀྱིས་རྩི་ཆེན་འདི་ཡར་པར་ཨ་

བྱུ། 你能否抱起这块大石头？

པར་ཆད། བྱ་བྱ་ཆེ་སྐབས་སུ་འབྱང་པའི་མའི་
 ཆད་ནད་ཅིག 产褥热。分娩后因细菌感染所患
 热病。

པར་ལེབ། བྱང་ལེབ། 木板；སྐག་ལེས་བྱང་སྒྲང་
 པར་ལེབ་ཏུ་གཤགས་པ། 用锯把圆木解成木板。

པར་ཁོར། ལག་པའི་ཕྱག་ཐུང་བྱེད་ཐག་ཅིག 转莲
 印。双手旋转指掌的手势；ལག་པས་པར་ཁོར་
 བྱེད་པ། 转动指掌。

པར་དཀར། མེ་རྟག་པད་མ་དཀར་པ། 白莲花。

པར་དཀར་ལལ་ལྷང་། ཕྱག་པ་བྱུན་བྱུབ་ཀྱི་
 མཚན་རབ་བྱང་བརྒྱུད་པའི་མེ་ཡོས་ལོར་བཙམས་
 པའི་སྐར་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་ཞིག 《白莲亲教》。历算
 书名。公元1447年普巴·天成海著。

པར་ཁ། ལུས་པོ་བཙོ་བྱེད་ཀྱི་ཐུ་ཆ་འབྲུ་རིགས་རྟོག་
 ཐུང་ལ་བྱན་པ་དམར་པོ་ཡོད་པ་ཞིག 油菜。十字
 花科油料植物名；པར་ཁའི་སྐུམ། 油菜子油。

པར་ཁང་། པར་ཁ་དང་རྟོག་གཅིག

པར་ཁྲད་མཚོ། བོད་རང་སྐྱོང་ཁྲད་སྒྲངས་ཁྲངས་
 གཉལ་ནང་རྒྱང་དང་སྐྱེད་རྒྱང་གི་མཚམས་སུ་
 ཡོད་པའི་མཚོ་ཞིག 佩枯错。湖名。在西藏自治区
 聂拉木县和吉隆县之间。

པར་ཐུག (1)རྩི་སྒྲང་ལ་པར་མའི་རི་མ་འདྲན་
 བྱེད་ཀྱི་ཁོར་ཞིག 莲花棍。在陶器表面压制莲瓣
 花纹的木棍。(2)པར་ཁང་གི་ཡོ་འབྲས་བཏོན་
 ཟུང་པའི་ཁང་། 油菜茎，菜子秆。

པར་ཐུང་། པར་ཁ་ཐུང་པ། 小油菜。十字花科
 白菜型类油菜。

པར་ཆེན། པར་ཁ་ཆེ་པ། 大油菜。十字花科芥
 菜型类油菜。

པར་ཏུང་། (ཐ) ལུགས་རིགས་ཤིག 白铜。

པར་གདན། ལྷ་འབྲེན་སྐགས་ཀྱི་ཁྲེགས་ཀྱི་ཐག་པ་དང་

པད་མ་ཅན་གྱི་མཆོ། པད་མཆོ་དང་རྩྭ་གཅིག
པད་མ་ཆེན་པོ། ལྷ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་ལྷལ་ཞིག
大蓮龙王。八大龙王之一。

པད་མ་ཆེན་པོ་ལྷ་རྩྭ་གསལ་བ། དཔྱལ་པའི་
མེས་ཅན་གྱི་ལྷ་ཁབ་ནས་ཅན་པ་སྟེ་གཉིས་
མགས་སྟེ་གསལ་བ་ལྷེ་གྲང་དཔྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་བརྒྱད་
བ། 大紅蓮地獄。地獄有情身軀凍裂成三十二
片等。八寒地獄之第八。

པད་མ་ཆོས་བརྟེན། ལྷ་ཁབ་མགས་ཀྱི་སྟེ་
དང་གྲུང་མའི་རྒྱན་བརྟེན་པོ་མོ། 蓮花累鉄。藏
式建筑中，刻绘成莲花瓣和象征累卷叠鉄的凸
凹方格以装饰门窗框架的花边。

པད་མ་ལྷ་རྩྭ་གསལ་བ། དཔྱལ་པའི་མེས་ཅན་གྱི་
ལྷ་ཁབ་ནས་པད་པོ་དྲུག་གསལ་བ་ལྷེ་གྲང་
དཔྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་བདུན་བ། 紅蓮地獄。地獄众生
身体冻裂成八片如莲花。八寒地獄之第七。

པད་མ་འདབ་བརྒྱ། འདབ་མ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་
པད་མ། 百瓣蓮花。

པད་མ་འདབ་བརྒྱད། འདབ་མ་བརྒྱད་ཡོད་
པའི་པད་མ། 八瓣蓮花。

པད་མ་ལྷ་རྩྭ་པའི་མཆོད་རྟེན། པདྱ་གཤེར་
མཆོད་རྟེན་གྱི་མཆན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅིག རྟེན་ཅིག
聚蓮塔。善
逝塔的别名。

པད་མ་འབྲུང་གནས། མཁན་སྤྱོད་ཆོས་གསུམ་
ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ། སྤྱོད་པོ་ཆེན་པོ་པད་མ་འབྲུང་
གནས་ནི་ཨོ་རྒྱུན་གྱི་ལྷལ་དུ་སྤྱོད་འབྲུང་ས། ལྷལ་པོ་
ཨོ་རྒྱུན་པོ་ལྷལ་སྤྱོད་དང་པོ་པད་མ་འབྲུང་གནས་
དང་མཆོ་སྤྱོད་རྟེན་ཆེ་ཞེས་མཆན་གསལ། ཟ་རྩྭ་
ཀྱི་ལྷལ་དུ་བྱོན་ནས་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་ལྷ་ལྷེ་ལས་
རབ་དུ་བྱུང་ནས་མཆན་གྱི་ལྷལ་ལྷལ་གྱི་ལྷལ་
རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལས་སྤྱོད་པོ་ལྷེ་བརྒྱད།
སངས་རྒྱལ་གསང་བ་ལས་སྤྱོད་འབྲུལ། ཡི་མཆོད་

ལས་རྟེན་ཆེན་པོ་པད་མ་ལྷལ་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་
མཆོད་གནས་ལ་གསན་པམས་ཀྱི་པོ་རྩལ་དུ་བྱེད།
ཟ་རྩྭ་དང་ཨོ་རྒྱུན་གྱི་ལྷལ་རྩལ་སྤྱོད་གྲུལ་བྱ་
སྤྱོད་འབྲུང་རྩལ་ཆོས་ལ་འཁོད་ཅིང་མཆན་པད་
མ་རྒྱལ་པོར་གྲགས། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་
ཅམ་ལ་བོད་རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྷེ་བཅན་གྱིས་སྤྱོད་
དང་པོ་བོད་དུ་ཐོབ་ས། དཔལ་བསམ་ཡས་མི་
འབྱར་སྤྱོད་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཏུག་ལག་ཁང་
བཞུང་ས། བོད་སྤྱོད་གྱིས་རབ་ཅན་རྩལ་ལ་ལོ་
སྤྱོད་བསྐྱེད་ས། འཕགས་ལྷལ་ནས་པད་ཆེན་པོ་མ་མི་
ཏེ་མགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་བྱ་མང་པོ་གདན་
དང་ས། མཛོད་སྤྱོད་ཀྱི་བྲག་འདབ་བརྒྱད་བཅོས་
གཙོ་ཆེ་བ་རྩལ་པོར་སྤྱོད་དུ་བསྐྱར། མངའ་
བདག་རྒྱལ་པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་མགས་
ལས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་བྱ་རྩལ་ལ་བྲག་འདབ་བརྒྱད་དང་རྩྭ་
ཆེ་ལྷལ་བ་མཛོད་པོ་ལྷེ་ལྷལ་མགས་ཀྱིས་སྤྱོད་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཅིང་རྒྱལ་བར་མཛད། ལྷེ་མཆན་
ཉིད་ཀྱི་ཐོག་པའི་བཤེད་ལྷེ་དང་། འབྲུང་བྱ་གསང་
སྤྱོད་རྩྭ་ཆེ་ཐོག་པའི་སྤྱོད་ལྷེ་བཅུག་ས། རབ་
བྱུང་ཅུང་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷེ་དང་། གསེར་གྲགས་ལྷལ་ལོ་
ལྷེ་ཞེས་དཀྱིལ་འདུན་གྱི་སྤྱོད་གཉིས་དང་རྒྱལ་སྤྱོད་བཤེད་
བ་མགས་ལྷལ་ཆེས་འབྲན་སྤྱོད་ལྷལ་བར་མཛད།
མཐར་སྤྱོད་རྒྱལ་པོ་ལྷེ་ལྷལ་ལྷལ་དུ་བྱོན་ནས་སྤྱོད་པའི་
རྒྱལ་པོ་རྩྭ་པོར་ཐོང་ལོང་ཆེས་ལྷལ་སྤྱོད་གསུམ་ས། 蓮
花生。吐蕃王朝“师君三尊”中之轨范师。生
于印度西方古国乌支那境内，得其国王因陀罗
菩提抚养为太子，命名蓮花生或池生金剛。长
赴孟加拉地方从巴尔巴哈蒂论师出家，号释迦
狮子。从八大持明受八部修行密乘，从佛密论
师受幻化讲述密乘，从室利僧伽听受以大圆满
为主的众多显密经教。云游孟加拉及乌支那那
等地教化有缘皈依佛门，人称蓮花王者。八世
纪中，应吐蕃王赤松德赞之请入藏，倡建桑耶

寺，教藏族弟子学习翻译之学。从印度邀无垢友等通人证士至藏，翻译重要显密经论为藏文。为赤松德赞及王妃也协措杰等有缘者传授无上密乘八法、金剛藏及诀窍正见等教法；创建显乘经院及密乘道场，发展出家在家两种僧团等奠定西藏旧派密乘之基。其后离开西藏，往之遮末罗等印度西方古国教化有缘，号称罗刹王者、罗刹颇婆大师云。

པད་མ་དམར་པོ། འདབ་མ་དམར་པོའི་མེ་རྟག་པད་མ། 红莲花。མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་དུར་པ་སྤུང་བྱེད་དང་། རྩ་སྤྱེས་དམར་པོ། ལྷན་ལ་དམར་པོ་བཅས་ས།

པད་མ་ཚྲད་འབར། སར་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་རང་གི་མངའ་ཁོག་ཚང་དཔོན་འཕྲུར་པ་ཆེ་པ་མིང་ལ་ནོར་བུ་བཟང་པོ་ཞེས་པར་རང་གི་དབང་ཐང་ཤར་ཤོར་དྲགས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚའི་ནང་དུ་ནོར་བུ་ལེན་པར་བཏང་ཕྱི་བསད་པའི་ཆེས་སྤྱ་ཚང་དཔོན་གྱི་བུ་པད་མ་འོད་འབར་སྤྱེས་པ་དེ་ཡང་གསོད་ཐབས་ཐེངས་མང་བས་ཀྱང་གསོད་མ་ཐུབ་པའི་མཐར། པད་མ་འོད་འབར་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་མགོ་སྐྱོར་བཏང་ནས་སྤྲིན་པོའི་ཕྱལ་དུ་བྱིད་བསད་ཀྱིས་དབྱེ་གི་མངས་རྟེན་རྒྱལ་པོའི་གོ་ས་བཟུང་བའི་སྤྱང་འདི་དང་མཐུན་པར་བསྐྱགས་པའི་པོད་ཀྱི་སྒྲིམ་གར་ལྷ་མ་བའི་འཕྲུག་ལུང་ཞིག་འབྱུང་། 白玛文巴。神话故事人物。某国王忌妒商人罗布桑波势大，恐其夺取王位，因强使人海寻宝将其害死。继又多次谋害罗布桑波遗腹子白玛文巴，计不得逞，反被白玛文巴诱入罗刹国被鬼类啖食，王位亦落入白玛文巴手中。这一故事曾经编成藏剧剧本。

པད་མ་རྩ་ག། (ལེགས་) པད་མ་དམར་པོ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་མདོག་དམར་པོ་ཞིག་རྩ་པས་མྱང་སྦྱོན་རྩ་ནད་དང་། གཟའ་གདོན་སྟགས་འཛེམས། 映红，红宝石，红莲宝石。一种红色宝石，功能治脑溢血、中风等。མིང་གི་རྣམ་

གྲངས་ལ་མདོག་དམར་དང་། པད་རག་རིན་ཆེན་དམར་པོ་བཅས་ས།

པད་མ་མི་རྩ། ལྷ་ཅུ་མཚན་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲལ་ཞིག་ 莲花生。莲花生八种名号之一。

པད་མ་སེར་པོ། སྤྱ་ཞིག་དེའི་རྩ་བ་དང་པགས་པ་སྤན་དུ་སྤྱད་ཆོག་ཅིང་། རྩ་པས་ཁག་ཅད་སེལ། 黄牡丹。根皮可入药，功能清血热。

པད་མ་བྱུ་ཤོམ། ལྷ་པའི་སྤྱ་གམ་གོང་རྒྱན་པད་འདབ་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན་ཡོད་པ་ཞིག་ 莲花额。喇嘛所着藏式外髻额上的莲瓣形装饰品。

པད་མའི་སྤྱལ་བྱང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བཟུགས་རྩེངས་ཤིག་ 莲花跏趺坐。菩萨一坐姿名。

པད་མའི་སྤྱགས། (མངན) ཉི་མ། 莲友。太阳的异名。

པད་མའི་དབྱ། (མངན) མ་བ། 莲故。月亮的异名。

པད་མའི་གཉེན། (མངན) ཉི་མ། 莲亲。太阳的异名。

པད་མའི་ལྗེ་བ། (མངན) ལྷུ་པ་འཕྱག་ 莲脐。遍入天的异名。

པད་མའི་བར་ཡུན། སྤྱ་ཞིག་སྤན་དུ་བཏང་ན་ཅད་པ་འཇགས་པ་དང་། ཁག་རྒྱུ་བ། མ་མཚན་སྤྱེམས་པ་བཅས་ལ་ཡན། 牡丹皮。入药作清热、活血、调经之用。

པད་མའི་མིག་ (མངན) བྱ་ག། 莲眼。孔、穴、窟窿的异名。

པད་མའི་རྩ་ལག་ (མངན) ཉི་མ། 莲亲。太阳的异名。

པད་མའི་ཟེའུ་འབྱ། མེ་རྟག་པད་མའི་རྩར་ཆགས་པའི་འབྲས་བུ། 莲蓬，莲蕊。མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་པད་མའི་ལྷ་བ་དང་མ་པོན་མཛོད་དོ།

པད་མའི་ཟིགས། རིགས་གསུམ་གྱི་ནང་གཞེས་ཤིག་ 莲花部。密教三部之一。

པད་མའི་ལག (མཛད) ཉི་མ། 蓮手。太陽的
异名。

པད་ཆ། མེ་རྟག་པད་མའི་ཅ་བ། 藕。蓮的地下
茎。

པད་ཆལ། མེ་རྟག་པད་མའི་ཆལ། 荷花池，牡丹
園。

པད་མཚོ། མེ་རྟག་པད་མ་ཡོད་པའི་མཚོ། 蓮池，
蓮塘，荷花池，དང་པ་པད་མཚོར་འཇུག་པ།
野鴨入蓮池。མིང་གི་རྩམ་གངས་ལ་ཆུ་ལི་སྟོང་པོ་
དང་། པད་མ་ཅན། པད་མ་ལྗན། པད་མའི་
འབྲུང་གནས། པད་མའི་ཇིང་བ། བཞད་ལྗན་མ།
ལྷས་བཀྱང་བཅས་ས།

པད་ལྒ། སྒྲིབ་དཔོན་པད་མར་བ་རྟོར་བྱལ་པོས་
ལུལ་པའི་དབྱ་ལ། 蓮花帽。古東印度孟加拉國
王贈給蓮花生的帽型。

པམ། པད་མའི་འཕྲི་ཚལ་གཞན་ཞིག
པམ་རྩ་ག། པད་མ་རྩ་གའི་འཕྲི་ཚལ་གཞན་ཞིག
པམ་ཀ་ར་ (ལེགས) སྒྲིབ་དཔོན་པད་མ་འབྲུང་
གནས། 蓮花生大師的別名。

པན་བ། (པཎྜཱ་)མ་ནིང་། 名詞。不男，黃門。
梵音譯作半擇迦。

པན་ལ། (ཅ)ཐྱ་ཞིག 半夏。藥用植物名。

པཎ་བྱབ། པཎྜ་ཏ་དང་བྱབ་ཐོབ། 通人，証士。
佛教學者和得道者。

པཎ་ཆེན། (ལེགས) པཎྜ་ཏ་ཆེན་པོ་ཉེ་མཁས་པ་
ཆེན་པོ། 班欽，班禪，大學者。

པཎ་ཆེན་ཐོ་མ་ཐུན། ཁ་ཆའི་པཎ་ཆེན་གྲུ་ཕྱི་
ནས་བཀྱང་པའི་ཐོ་མ་ཐུན། 班欽律統。藏傳佛教
別解脫戒，即由克什米爾佛學家釋迦室利傳出
的律儀傳統。

པཎ་ཆེན་གྲུ་ཕྱི། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཡང་ཟེར་བ་
དེ་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ལྷག་ཁོར་ཀམྱེར་
འཇུག་པ་དང་རང་ཁོ་རྟེན་གསུམ་ལ་རབ་དུ་

བྱུང་ནས་བྱ་གར་དཀྱིལ་ཁལ་གྱི་ན་ལེན་པའི་མཁན་
ཐོག་མཇུག་མ་བྱེད་རིང་ལ་ཁ་ཆའི་དམག་གིས་
དཀོན་ཉེ་གཏོར་བས་སྒྲིབ་མ་གཙོ་བོ་དང་ལྗན་དུ་
བོད་ལ་ཡེབས། མཆུར་ལུར་བྱམས་པའི་སྐྱ་བརྟན་
ཆེན་པོ་བཞེངས་ཤིང་། ས་པཎ་ལ་བསྟེན་ཆོགས་
གནང་། ཆོས་བྱགས་ཀྱི་ཆད་མ་རྩམ་འབྲེལ་སྐགས་
ཀྱང་སྟེལ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་གི་ཁོར་རང་
ལུལ་ཀམྱེར་ལོག་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་བྱ་
ཁོར་འདས། 班智達釋迦室利(1127—1225)。

譯言釋迦吉祥賢。生于迦濕弥羅，23歲出家，
游學中印，后任那爛陀寺末代堪布，公元1204
年，伊斯蘭教軍隊毀佛寺后，偕主要弟子三
人來藏，曾助楚普寺造慈氏大像，又為薩班授
具足戒，傳授法稱釋量論等。1214年自藏返迦
濕弥羅故鄉。

པཎ་ཆེན་ཡེར་རྟེ་ནི། (མཁ) བོད་ཀྱི་དགེ་ལུ་
སྒུལ་སྐྱ་ཞིག་གི་མཆན་རྟེ། པཎ་ཆེས་པ་ནི་ལེགས་
ཐུར་གྱི་སྐད་ཡིན་ཞིང་། པཎྜ་ཏའི་བསྐྱེད་མིང་ཡིན།
བོད་སྐད་དུ་མཁས་པའི་དོན་དུ་འཇུག་ཡེར་རྟེ་ནི་
ཆེས་པ་ནི་སྐག་སྐད་ཡིན་ཞིང་། བོད་སྐད་དུ་རིན་
པོ་ཆའི་དོན་དུ་འཇུག་དེ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་
པའི་ཆུ་སྒུལ་ཁོར་པཎ་ཆེན་སྐྱ་ཐེང་ལ་པ་སྐོ་བཟང་
ཡི་ཤེས་ལ་མཐུ་གོང་མས་ཆེ་བསྟོད་ཀྱི་མཆན་
གསལ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་ནས་བཟང་སྐྱ་ཐེང་
རིམ་བྱོན་ལ་པཎ་ཆེན་ཡེར་རྟེ་ནི་ཆེས་འཕོད།

པཎ་ཆེན་སྐྱ་ཐེང་དང་པོ་མཁས་ཐུབ་དགེ་ལེགས་་
དཔལ་བཟང་ནས་ད་བར་སྐྱ་ཐེང་བཅུ་བྱོན། དེ་
དག་གི་གདན་ནི་གཙང་བྲག་ཤིས་ལྷན་པོ་ཡིན།
班禪額尔德尼，班臣額尔德尼。藏傳佛教格魯
派一活佛名。班系梵語，是班智達一詞的簡稱，
意為學者；額尔德尼系蒙語，意為寶貝。公元1713年(清康熙五十二年)初以此名封五世班
禪洛桑也協，从此遂成定制。自第一世班禪克
珠·格勒白桑起到現在已經歷十世。历代班禪

住后藏札什伦布寺。

པཱ་ཤ། བརྟེ་དེ་ཞུ་མི་སྡེ་རིང་ཞིག 通人冠。佛教学者专用的一种帽型。帽顶尖长，左右有飘带。

པརྟེ་རྟ། (ལེགས་) ལཱ་རིག་པ་སྟེ་རིག་པའི་གནས་ལཱ་ཤེས་པའི་མཁས་པ། 佛学通人，佛学家，班智达，潘迪特。精通五明的佛教徒。

པརྟེ་རྟ་རྩམ་བྲལ། (ལེགས་) རྩམ་གར་ཤར་པ་བ་ཡིན་པ་དེ་དུས་རབས་འུ་གཅིག་པ་ཤར་པ་ཙམ་ལ་མངའ་རིས་གྲ་གེ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་མོ་མ་ཡི་ཤེས་འདྲ་ཁྱིས་གདན་དངས་རྟེ་མངའ་རིས་ལྷ་བྱོན། བོད་དུ་འདུལ་བའི་རྩམ་རྒྱུན་སྟེ། ཞི་གནས་རྩམ་ཐབས་ཁྲིད་པ་མེགས། བརྟེ་རྟ་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་མངའ་རིས་ལྷ་རྩམ་པ་ལེན་པའི་དབུ་བརྟེས་རྟེ་རྟོད་ཁལ་དུ་འདུལ་བ་བརྟེན་སྟེ་ལཱ་བྱས། 班智达法护。东印度人，约在公元十一世纪初，受阿里谷格王也协畏邀请到达阿里，为藏人传戒并教授禅法。是为后弘期阿里正式授戒之始，史称为上部戒律传承。

པརྟེ་རྟ་རི་ན་མི་བྲ། རི་ན་མི་ཏ་དང་རྟོན་གཅིག

པར། རྟོད་དུ་ཡི་གེ་མང་ག་ཟུགས་བརྟན་བཞོད་ནས་པར་དུ་འདྲིཐས་བྱེད་ཅིག 名词。印版，模子，像片。上面有文字或图画供印刷用的底子，དཔེ་ཆའི་པར། 书版。ཤིང་པར། 木刻。ལྷགས་པར། 铅印版。ལྷགས་པར། 铸模。འདྲ་པར། 像片，照片。

པར་ཁོང་། ལྷགས་ཁོང་། 铸模。浇铸金属成器皿的模型。

པར་ཁྱོ་བ། (1)པར་ཁྱོ་མཁན། 刻印版者。(2)པར་དུ་ཁྱོ་བཞིན་པ། 刻版，雕版。

པར་ཁུན། པར་རྒྱག་པའམ་འདྲིཐས་པ། 刊印，印刷，出版。

པར་ཁ་བཏབ་པ། དཔེ་རྟོན་རྩམ་པ་དབྱེར་མེད་ལྷ་བྱ་འདྲ་ཚལ། 翻版，照样摹拟。意谓一模

一样：སྟད་ཆ་བཤད་སྟངས་དེ་གཉིས་པར་ཁ་བཏབ་པ་ལྷ་བྱ་འདྲ་པོ་འདུག 两种说法象翻版似的一模一样。

པར་ཁང་། (1)དཔེ་ཆའི་པར་ཤིང་འཛིག་སའམ་འདྲིཐས་ལུལ། 印书处，印刷所，印刷厂。

(2)བརྟན་པར་རྒྱག་སའི་ཁང་བ། 照相馆。

པར་ཁལ་ཞོུར། (སྐག་) ཞིན་ཅང་ལུ་གར་རང་སྟེང་སྟེངས་སྟ་ཡོད་པའི་མཆོ་ཞིག 巴尔库勒淖尔，巴里坤湖。在新疆维吾尔自治区境内。

པར་ཁྱིས་འཕར་བ། (རྟོད་) (1)ཁྱོ་བྱར་དུ་ཁྱོན་དུ་འཕར་བ། 飞跃，向上翻腾。(2)རྒྱུད་གིས་འཕར་བ་སྟེ་ལའི་འགྲོ་སྟངས་ལྷ་བྱ། 跳跃，纵跃。如青蛙跳跃而行。

པར་འགྲེལ་བ། (1)འདྲ་དཔེ་འགྲེལ་བ། 比照，生搬硬套；ལུལ་ལུང་གཅིག་གི་ཉམས་སྟངས་ལུང་གཞན་ཞིག་ལ་པར་འགྲེལ་བ་ཁྱིས་ལག་ལེན་བསྟར་ན་མི་འགྲིག 不可以把一个地方的经验生搬到另外一个地方去使用。མེར་དོན་ལ་གཞུང་དོན་ཡིན་ཁལ་གྱི་པར་འགྲེལ་བ་སྟེ་ལྷོ་ར་འཁལ་རེད། 把私事当作公事来比照办理，就是错误。

(2)རྟེ་ཅང་འདྲ་བའི་དཔེ། 一模一样，极相似；རྟོད་མི་འཁལ་དུས་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་བྱེད་དང་རྩམ་འགྱུར་གང་ཅི་ནས་པན་རྒྱན་པར་འགྲེལ་བྱེད་པ་རང་རེད། 在演出的时候，他们两人的相貌和姿态，彼此完全一模一样。

པར་འགྲོ་རྟེན་མཁན། པར་འདྲིཐས་སྐབས་པར་ཤིང་གི་སྟེ་གཅིག་འཛིན་མཁན། 翻书版者。西藏印刷木版书时，帮助翻转印版的工人。

པར་རྒྱག་པ། (1)ཤིང་པར་སྐགས་ལ་དཔེ་དེབ་པར་རྒྱག་པ། 印，印刷，刊印。(2)མི་དང་། དངོས་པོ། ལུལ་སྟེངས་སྐགས་ཀྱི་འདྲ་པར་རྒྱག་པ། 摄影，照相。

པར་སྒྲིམ། (1)པར་ཤིང་འཛེག་སའི་སྒྲིམ། 书版架。放木刻书版的台架。(2)བརྟན་པར་སྒྲིག་སའི་སྒྲིམ། 相架。放置图画、相片的台架。

པར་ཆས། (1)བརྟན་པར་གྲག་བྱིད་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆས། 摄影机，照相机。(2)དབེ་ཆ་པར་གྲག་བྱིད་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆས་སམ་ཨོ་བྲུད། 印刷机。

པར་རྩར། (རྟིང་)མཐའ་སྒྲེ་རྩའི་ཟེ་རྩལ་དང་འདྲ་བའི་གདན་ཏེ་རྩལ་སྒྲུབ་ཟེ་ཡང་ཟེར་བ་འབྲལ་གདན་གྱི་སྒྲེང་དུ་གདིང་བའི་ཁ་གདན་འབྲེད་ཞེས་དང་། ཁ་གདན་མ་རིགས་གཉིས། 绶边坐褥。边如马鬃铺于坐垫上面的长褥或方褥。

པར་སྒྲེགས། པར་འདེབས་དུས་པར་ཤིང་འཛེག་སའི་སྒྲེགས། 书版座。西藏印刷木版书时安放书版的木架。

པར་ཐང་། པར་རྩར་དང་འདྲ།

པར་ཐང་ཁྲ་ཚ། (རྟིང་)གདན་གྲུམ་ཟེ། 彩绒垫。

པར་ཐུང་། (1)པར་ཤིང་ཐུང་ཅ་། 短版。藏式书版长度只有一尺左右者。(2)དབེ་ཆ་པར་མ་ལྗེབ་ཐུང་། 短本。短版所印书籍。

པར་འདེབས་པ། པར་གྲག་པ། 印，印刷，刊印。

པར་འདེབས་ཚས་ཀྱི། རས་སྐགས་ལ་རི་མའི་པར་གྲག་པ་དང་། ཚས་ཀྱི། 印花。纺织品的印花和染色。

པར་ལྷག་ དབེ་ཆ་པར་གྲག་བྱིད་ཀྱི་སྐྱག་ཆ། 印墨，印书用墨。

པར་པ། དབེ་དེབ་ཀྱི་པར་གྲག་མཁན། 名词。印书者。专以印书为职业的人。

པར་པ་རྟ། སྤྲོ་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རྩ་ཁ། ལྷ་ཇེས་བཅས། རུས་པས་རིམས་ཚད་དང་། དྲག་ཚད་སེལ། 角茴香。罂粟科药用草本植物。味苦，性凉。功能避瘟解毒。**མིང་གི་རྩམ་གངས་ལ་འཁྱི་ཤིང་རལ་པ་ཅན་དང་།** སྤྲན་པ་ཆིག་གྲུབ།

མི་ཀན་རལ་པ་ཅན། རིམས་འཛོམས་བཅས་ས།

པུར་རྟ། (ལྷགས་)གཉན་ནད་ཀྱི་རྩ་བྱིད་པའི་དྲག་ཅན་སྤན་བྱའི་མིང་སྟེ། བྱད་ཀྱི་དུ་བསྐྱར་ན་སྐྱག་འབྲེག་བྱིད་ཅས་པའི་དོན། 巴尔巴达。能致瘟疫、疫病的一种有毒细菌。

པར་པར། འཕར་ཚུལ་ལས་འཕག་སྤར་ས། 跳跃，踊跃。麻雀。ཁང་བྱིུ་རྩམས་ཐང་དུ་པར་པར་འཕར་ནས་འགྲོ། 麻雀在平地上跳跃而行。

པར་པིར། པ་རི་པི་རིའི་བསྐྱས་ཆིག

པར་དཔོན། དབེ་ཆ་པར་གྲག་མཁན་གྱི་འགོ་ཁྲིད། 印经师。专管印刷书籍的负责人。

པར་སྒྲི། སྤར་བྱ་དུ་པར་འདེབས་མཁན་སྒྲི་པའི་མིང་། 印书工人行会。西藏旧社会中印售木版书籍的行会。

པར་ལྷད། དབེ་ཆ་སྐགས་ཀྱི་པར་གཞི་གསར་དུ་བཀོས་ནས་ཐོག་མར་བདབ་པའི་དབེ་ཆ་གསར་པ་དེ་དག་གཟིགས་ལྷད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འབྲལ་བའི་མིང་། 版本献新。在书版刻成之初，将第一次印成的新书赠送亲友作为供奉用者。

པར་བྲ། (རྟིང་)སྤྲད་ཅུང་ཅ་ཞིག མཆོག་པར། 盛酥油器。ཞིག་པར། 盛浮油器。སྐྱུག་མའི་པར་བྲ། 竹盒。

པར་བྲང་། པར་གྱི་མཆུག་བྲང་། 跋。书籍或文章的后记；པར་བྲང་སྤྲན་ཆིག་ཚུལ་དུ་བཀོད། 将后记写成祝词。

པར་མ། པར་བརྒྱབ་ནས་བྱང་བའི་དབེ་ཆ་སྐགས། 名词。印本，印刷品。印刷的书本和图书，对抄本而言；པེ་ཅིན་པར་མ། 北京版。ལྷ་སའི་པར་མ། 拉萨版。ཇེ་དགའི་པར་མ། 德格版。

པར་ཆ། དབེ་ཆ་སྐགས་པར་དུ་བཀོ་གྱུར་ཐོག་མར་ཐོག་བྱར་བྱས་ཏེ་པར་ཤིང་ལ་སྤྱར་བའི་པར་གཞིའི་མི་ལ། 底样，样张。反贴在木版上以便依样雕

刻的文字或图画。

པར་རྩ་ལྗང་བ། པར་གཞིའི་མི་གེ་པར་གྱིང་ལ་
ལྗང་བ། 贴样。雕刻藏式书版时，在木板上贴
合字画的样张。

པར་ཁྱུས། པར་མིག་གི་ཁྱུས་དག། 校对。

པར་གཞི། ལྷགས་པར་གྱིང་པར་སྐྱེགས་ཀྱི་གཞི།
印版。刻就的书版画版。

པར་གཞིའི་གྲྭ། པར་རྒྱུག་མཁན་གྱི་རྒྱུགས་པ་རྒྱེ་པར་
འདྲེབས་སྐབས་པར་གྱིང་གི་རྒྱེ་གཅིག་འཛིན་མཁན་
སྐྱེགས་ལྷ་བ། 印刷辅工。西藏印刷木版书时，
帮助翻转印版的工人。

པར་རིང་། (1)པར་གྱིང་རིང་པོ་མདའ་ཆད་མ།
长版。藏式书版长约二尺者。(2)དབེ་ཆ་པར་
མ་ལྗང་རིང་། 长本。长版所印书籍。

པར་རིམ། (1)འདྲ་པར་དང་། བྱིས་རིས་ཀྱི་
བརྒྱུས་ཆེག། 图片。照片和画片。(2)པར་གྱི་རི་
མ། 印就的图样。

པར་གྱིང་། པར་བཞོ་གཞིའམ། པར་གྱི་རི་མ་
བཞོས་ཡོད་པའི་གྱིང་། 印版，木刻书版。

པར་གྱིང་ཁྱེས་པ། པར་རྒྱུ་སའི་མཁྱེས་པ་གྱིང་བྱེ་
བྱག་ཅིག། 刻版木。一种刻书用的坚韧树木。

པར་མོག། པར་རྒྱུག་སའི་མོག་བ། 印书纸，印
刷纸。

པར་བཅུས། དབེ་རྩོན་རྩམ་པ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་འདྲ་
ལྗང་། 翻版，依样摹拟：བཞུད་རྒྱུའི་ནང་དོན་
གཅིག་ཀྱང་མི་སོ་སོའི་ཤོད་རྒྱུངས་པར་བཅུས་
བཞུག་པ་ནང་བཞེན་མི་ཡོད་། 所讲的内容虽然相
同，但各人的讲法不可能像翻版似的一模一样。

པར་སྐྱེག། གནའ་དུས་རྒྱ་གར་རྒྱུ་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱལ་
ཁབ་ཅིག་གི་མིང་། དེབ་ཐེར་དུ་རྒྱུག་གཟིག་གས་
དུ་ཐིག་དང་། དེང་སང་དུ་ལང་ཐེར་བ་དེ་ཡིན།
古波斯国。即今伊朗之别称。古史籍称作大食。

པར་སྐྱེག་པ། (རྩིང་) (1)མི་གེ་ལ་ཐོངས་སྤྱད་
མཁན་གྱི་རྩོགས་ཤིག། 吃人猛兽。(2)པར་སྐྱེག་པ།
大食人，波斯人。

བྱ་བྱ། 名词。(1)ཆང་སྐྱེགས་སྤྱད་གཞན་དུ་ཁྱུ་བྱེད་
ཀྱི་བྱ་བྱ། 漏斗。(2)རྒྱ་སྤྱང་གི་དབྱགས་འགྲོ་སའི་
བྱ་གར་བསྐྱོན་རྒྱ་འདམ་རྒྱའི་ཁང་ལས་བཅོས་པ་
ཞིག། 叫子。装在锁呐等筒管乐器口上的苇管。
(3)ཆང་འཆོད་སྐབས་བྱམ་ཇའི་ནང་དུ་བྱག་ལ་ནས་
ཆང་ཐིགས་བཟེད་དེ་བྱར་འབྲེན་སྤྱད་ཅིག། 接引管。
蒸青稞酿酒时从瓦锅内引出酒的管子。

བྱ་བྱ་མིང་། (ལྷགས་) གྲག་སྐྱེད་ཏི། གྱིང་སྐྱེད་ཀྱི་
རྩགས་ཤིག། ར་ཆ་ལ་མངར། ལྷ་རྩེ་རྩྱུད།
རྩུས་པས་མོ་བའི་རྩྱུད་ཉམས་པ་དང་། བད་རྒྱུང་
གི་ནད། དབྱགས་མི་བདེ་བ་སྐྱེགས་ལ་ཡན། ནད་
ཁྱུག་དང་བྱུངས་ཁྱུག་འབྱེད་རྩུས། 单拔。生于深
谷的胡椒科药用木本植物名。味辛而甘，性温
热。扶持胃阳，治痰分、风分及呼吸不畅诸病，
能分离恶血和良血。མིང་གི་རྩུས་ལྷངས་ལ་གྲྭག་
མའི་གཟུགས་ཅན་དང་། རྩྱུད་ལྱེད་བྱེད། རྩྱུད་
སྐྱེད། རྩྱུད་སྐྱེད་འཇང་མ། རྩྱུད་སྐྱེད་ལྷང་མ།
རྩྱུད་སྐྱེད་ནར་མ། ནག་པོ་གྲྭག་རྟེད། ནག་པོ་
ཅན་ལྷ། ལྷ་རིང་། རྩྱུད་ནར། བྱུང་ཆུ་བྱེད་
གྱིང་། བྱི་རིམ། སྐྱེད་ནག་ཆ་བ་ལ། ལུལ་
དབྱས་རྒྱུས། གཡོ་བྱེད། ལུས་འཕགས་རྒྱུས།
ཐིག་བྱེད་བཅས་སོ།

བྱ་ལྷང་། ཏམ་བྱ་རའམ་སྐྱེད་ལྷང་། 名词。琵琶，
篁篥。弦乐器名。

བྱ་ལྷང་རྒྱུད་གཅིག་པ། ལྷང་དམ་སྤྱད་པ་གཅིག་
ལས་མེད་པའི་བྱ་ལྷང་། 单弦琵琶。

བྱ་ལྷང་རྒྱུད་མང་། ལྷང་དམ་སྤྱད་པ་མང་པོ་
ཡོད་པའི་བྱ་ལྷང་། 多弦琵琶。

བྱ་ལྷང་རྒྱུད་གཞུམ། ལྷང་དམ་སྤྱད་པ་གཞུམ་

མད་པའི་པི་ལང་། 三弦琵琶。

པི་མི། (ཅ)པིར་ལེབ་མ། 笔, 排笔。

པི་ལང་ལ། ལ་ཞིག་ བོད་རང་སྤྱང་སྤྱང་ས་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང་། མཐོ་ཆད་ཀྱི་མཚའི་རིམ་ནས་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། 柏林拉。山口名。在西藏自治区普兰县南部, 海拔5320米。

པི་ལྷ་ཅི་ཀ། (ལེགས་)སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞིའི་ནང་གསལ་གྱི་ཞེ་གཏེ་ག་ཟའི་སྐད། 颇鬼语。梵音译作毕舍遮文。古印度四大语族之一。

པིང་ཐུར་མ། (ལལ་)ཕྱ་ནེ་ལེའམ་འོལ་བ། 鸛鹿。

པིང་གཏོང་བ། (ལལ་)སྐད་བོད་དུ་འཆ་བ་སྟེལ་སྤངས་རགས་ཀྱི་བ་པ་དང་གཅིག་པ་མེན་ཡང་ཐོབ་ཆ་ཕྱད་སྐལ་ལས་མི་འཕྲོལ་བའི་ཆོགས་པ་ཞིག་操琴会。西藏旧社会中, 职业同于负尸会成员而收入仅及其一半的一种为人搬尸的劳工组织。

པིའི་ཅི། (ཅ)ཨ་རག་ལམ་ལྷང་སྤྱད་ཆུང་ཏུ་། 杯子, 酒杯。

པིར། 名词。(1)(ཅ)སྤྱ་སྤྱུག་ 笔, 毛笔。མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་པིས་སྤྱུག་དང་འབྲི་བྱེད་ད། (2)ཆུར་གནས་སྤྱོད་ཆོགས་དབྱིབས་འཁར་རེ་ཁ་སྤར་བ་ལྟར་ཡོད་པ་ཞིག་ 蚌。水栖动物。有两个椭圆形介壳, 形似铜锣相合者。

པིར་གྱི་རུས་བ། ཆུར་གནས་པའི་ལེམས་ཅན་དབྱིབས་འཁར་རེ་ཁ་སྤར་བ་ལྟར་མཐའ་འཁོར་བའི་ཁ་མི་ཅན་ཞིག་ལྟེ། དེའི་རུས་པས་བྱིས་པའི་གདོན་ནད་དང་། ཆུང་སྤི་འཛུམས། 蚌壳。一种水栖动物的壳。每蚌有壳二, 形如两面铜锣相合, 可以开合。旧说入药治小儿鬼病及夭亡鬼物作祟。

པིར་མཚོ། ཀླང་པའི་མཐེ་བོང་གི་སྤྱ་སྤྱུག་སར་ཡོད་པའི་ཆུ་ཅ་སྤྱ་གྱུ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ཅིག་ལྟེ། དེར་བཅད་བརྟུང་གོར་ན་ཆུང་འཕྱ་ཞིང་ལུས་ཀྱི་ཕྱ་བ་ཉམས་པར་འབྱར་བ་ཞིག་ 笔尖脉。大脚趾头背上

生毛处所有的一个支脉管。若受损伤, 即将牵动内风, 以使身肢动作衰退失灵。

པིར་ལྟེགས། ཆོན་སྤྱད་པིར་གྱི་ལྟེགས། 笔架。

པིར་ཐུག་ པིར་ཐུག་ས་ཞིག་ 笔筒。

པིར་ཕུབས། ལྷ་རིས་པའི་པིར་གྱི་སྤྱད། 笔套, 笔帽。

པ་ཏི། པ་ཏི་དང་འབ།

པ་རྟེ་གྲང་ཀླུ། སྐར་བོད་ཀྱི་དབྱ་པ་པ་རྟེ་ཀླུ་ཀྱི་ཞེས་པའི་བྱར་ཆག་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱང་གཏེས་ཀྱི་ཡ་གུལ་ཞིག་ ཁོང་གིས་སྤྱ་མཁར་ཕྱིང་དབར་ལྟག་ཅི་བཅིགས། ཀྱི་པ་པོ་འདྲིའི་སྤྱ་དུས་སྤྱ་འབྲུལ་སྤྱད་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་དང་པོ་དུ་ལས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཆུ་ཕྱར་བར་བྱངས། སྤང་ཞིང་དུ་སྤྱོས། རྟོ་བཞུས་ནས་དུལ་བངས་ཆུགས་གསུམ་བཤྲོད། ཆུ་ལ་ཟམ་པ་འབྲུགས་པ་སྟགས་བྱས། མཚན་གཞན་ཕྱ་ཁྱི་བཅན་པོ་ཡང་བྱེད། 布德共杰。吐蕃王志共赞普次子, 系早期二上之一, 吐蕃王朝第九王。初名恰赤, 领有波密地方。及志共赞普被杀, 始继王位。史载此王最早在西藏穷结县建钦瓦打孜王宫。当此王时大臣如勒杰修建水渠, 开垦草地, 架设桥梁, 并冶炼矿石, 提取银、铜、铁等。

པ་པ་ཁ་ཕུད། (ལལ་)ཕྱ་རིགས་ཞིག་ལྟེ་ཕྱ་ཕུད་ཀྱང་བྱེད། ཕྱ་ཁ་པོ་མགོ་ལ་སྤྱ་སྤྱུག་ཡོད་པ་ཞིག་ 戴胜鸟。羽毛五色, 头上有冠的一种飞鸟。མིང་གི་ནམ་གངས་ལ་སྤྱ་མི་གཙུག་ཕུད་ཅན་དང་། མཆུ་རིང་། སྤིང་འདབ་ཆོགས་བཅས་སྤྱོད།

པ་ཏི། (ལེགས་)གྲང་ཁྱར་གྱི་མིང་། 城市。

པ་མི། (ལེགས་) (1)གང་ཟག་པོ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོག་ཕྱད་པ་པོ། 男性主人词尾བ་及པོ་字, དབྱས་པ། 前藏人。ཕྱག་པོ། 富人。ལྟ་བ་པོ། 观者。(2)པོའི་རྟགས། 男生殖器。

པ་ཡོ་མ་དག། (མཛན་)བཀྱ་ཕིད། 布罗玛致。

帝释的异名。

བ་མཱ། ཁང་པའི་ཉ་རྒྱུ་བམ་ཆ་རྒྱུ་ཏི་རྒྱ་མཎ་ཏུ་
ལན་ཀན་ཟེང། 女墙，埤堦，栏杆。藏式屋顶
短墙或楼上矮围墙。

བ་མཎ། བ་མ་ཏུ་བྱང་གི་བཟུམ་ཅིག

བ་ཤེལ། རྫོ་ཞིག 琥珀。入药镇惊、开窍。

བ་ཤེལ་ཅེ། རྫོ་མཐོན་གྱི་རིགས་ཤིག་ཏེ། རྫོ་མང་ར།
ལྷ་རྩེ་མ་བཞིལ། ལུས་པས་སྐྱུག་པ་གཙོད། བད་
ཀན་ཆ་བ་མེལ། 有瓜石解。兰科药用植物名。
味甘性凉。功能止吐、治痰分化热。མིང་གི་ནམ་
གྲངས་ལ་བ་ལ་དང་། མི་རྒྱུ་ལ། རྫོ་ག་བྱར།
ལྷ་རྩེ་ག་བཅས་སོ།

བ་མ་ལ། མཐོན་ཏུ་སྤུའམ་རྫོ་བཙོད་ནམས་དཔལ་
འཛམས། 茺菱。

བྱ་མིལ། (ཕལ) ཆང་བཅགས་ཟིན་པ་སྐྱུག་སའི་
རྫོང་ཅིག 双耳酒坛。藏式盛酒陶器。

བཟ་མི་ཀ། (ཞིགས) བད་མ་དཀར་པོ། 白莲，
白莲花。

བར། རེམས་གདུང་གི་ཞེ་ས། 名词。尸、死尸
的敬语；མྱ་བུར། 人死未葬者。

བར་ཁང་། རྫོ་ཁང་ཏེ། རྫོ་འཛོག་མཐའ་སྤེལ་སའི་
ཁང་པ། 殓尸亭，焚尸亭。以土木等制成塔形
安放尸体进行火葬者。

བར་གྱིས་འཕུར་བ། (ཉིད) མྱ་བུར་དུ་འཕུར་
བ། 倏尔飞去。

བར་རྒྱལ། ལྷ་རྩེ་བོད་ལྷལ་གྱི་མིང་། ལྷ་རྩེ་ཡང་གིས།
西藏的古名。

བར་མཐ། རྫོ་འཛོག་སའི་མཐ། 棺材。

བར་མྱམ། བུར་མྱམ་དང་དོན་གཅིག

བར་དར། (ཕལ) བུར་པོ་ལ་གཤམ་གྱི་ཁ་
བྱུགས། 旅斂哈达。向遗体告别时所献哈达。

བར་ཐུངས་པ། བུར་བཟུམ་པ་དང་དོན་གཅིག

བར་བཟུམ་པ། རྫོ་བཟུམ་པ། 火葬，焚尸。
火葬时焚烧尸体。

བར་རྩ་མུལ། (ཞིགས) ལྷ་མ་བྱེད་ཅ་བ་ཏེ། བད་
མཐོན་གྱི་རིགས་ཤིག་རྫོ་ཁ་ལ་ཆ་བ། ལྷ་རྩེ་
རྫོམས། ལུས་པས་བད་ཀན་ཆ་བ་འཛོམས། ལྱག་
རྒྱུང་གིས་རྩེ་བ་ལྷགས་གཟེར་བ་ཞི། 川木香，广
木香。梵译作增长根本。菊科药用植物名。味
苦辛，性平，功能平痰热、治风热血邪肋痛。

བར་ཤེལ་མཎ། རྫོ་ཞིག 使君子。药用植物名。

བས་ཁེབས། ལུས་མ་རྫོང་བྱེད་གྱི་ཁེབས། 护膝。
盘膝坐下时用以覆盖膝头不让受凉的棉毛薄褥。

བས་འཐུང། རྫོམ་ཐག 禅带。佛教徒静坐时，
套在双膝及颈上的带子。

བས་བྱུག། (ཕལ) གཤོལ་མགྱོད་ཤིང་བྱུག 梨木。

བས་ཕྱིབས། ལུས་མའི་གཤོགས་སམ་ལུས་ཀྱི་བས།
护膝。

བས་པ་ལ། ལུས་ལ་དང་འདྲ།

བས་མ། ལྷིད་ལྱག་གི་མཐུན་ཆའམ་རྩེ་དང་དང་
བཟོ་རུས་འབྲེལ་བའི་ཅིགས་གྱི་མཐུན་ཆ། 膝。
动物股、胫两骨相接处；ལམ་བར་དུ་རྒྱ་བོ་
བས་མ་རྒྱུབ་ཅམ་བཞུལ་བ། 途中徒涉湮没齐膝
的河流。ཁ་བ་བས་མ་རྒྱུབ་ཅམ་བཟུམ་པ་ནས་འགྲོ་
ལམ་འགགས་པ། 积雪齐膝，道路不通。ས་ལ་
བས་མ་བཙུགས་པ། 跪在地上。

བས་མ་གཙོད་པ། ཁྱིམ་ཆད་གཙོད་ལྷགས་དན་
པ་ཞིག 刖膝。旧时一种残酷的肉刑。

བས་མ་བཙུགས་པ། ལུས་མ་སར་བཙུགས་པ།

屈膝，跪下，膝着地；དག་པོས་མགོ་བཙུར་
ནས་ལུས་མ་བཙུགས་ཏེ་རྒྱ་བོ་འཐེན་པ། 敌人低
头跪下请求投降。དག་པོའི་མཐུན་དུ་བས་མ་
བཙུགས་ཏེ་གཤོན་པ་ལས་ཡར་ལངས་ཏེ་གི་བོ་
དགའ། 在敌人面前，与其跪着活，不如站着死。

ཕེ་ཏ་ལའི་ཕེ་བྱང་དཀར་ཕ། རབ་བྱང་བཅུ་

བོ་རྟ་པ། སཔ་བྱུང་དང་པོ་འི་ལྷགས་ལྷག་མོར་
 འཁྲུངས། མཆོན་འི་ཆེན་གསལ། འཁྲུལ་རྟོན་
 རྒྱ་དཀར་མེད་ལྷལ་པོ་རྩ་མཆེད་གཞུང་འབྲེལ་
 པོ་མ་གྲུལ། རྩ་མ་འདས་ཆེས་ལྷན་འོང་ལ་གཙོ་
 བོར་ལྷུབ་པ་ཉམས་ལེན་མཛད། དབྱང་མོ་ལེ་
 བཅུ་དྲ་གཅིག་ནས་བཟུང་ཆེ་བཟང་གདམས་
 གཞུང་འབྲེལ་གི་འཆད་ཉན་མཛད་དེ་གཞུང་པོ་
 ལྷལ་བཏོད། བོ་རྟ་དཀོན་པའང་བཏད་པས་དགེ་
 བཞེས་བོ་རྟ་བ་ཞེས་གྲགས། སཔ་བྱུང་གཉིས་
 པོ་འི་དབྱེད་པོ་མོར་འདས། མེད་མ་དག་གིས་དེ་འི་
 གཞུང་ལྷན་པ་ལྷགས་ཏེ་འཁོལ་བ་མུར་བོ་ལ་བཅུ་
 རྩ་ལྷན་བོ་ཞེས་ཟེའ། 博朵瓦(1031—1105)。